

Секція кафедри іноземної філології та перекладу
УДК 81'255:778.53

Хомченко К. К., магістр філології
Науковий керівник – Павельєва А. К.,
к.філол.н., доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

КІНОПЕРЕКЛАД (ДУБЛЯЖ ТА СУБТИТРУВАННЯ) ЯК ОСОБЛИВИЙ
ТИП АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ

Кожна країна культивує свою традицію перекладу фільмів та «підписується» на один із двох основних варіантів: дублювання та субтитрування, якщо мова йде про кінотеатри, а іноді й на третій – закадровий дубляж – у випадку телевізійного перекладу. Рішення про те, який варіант перекладу фільму вибрати, зовсім не є довільним, а обумовлене кількома чинниками, такими, як історичні обставини, традиції, техніка, до якої аудиторія звикла, вартість перекладу тощо [2].

Існує два основних типи перекладу фільмів: дублювання та субтитрування; кожен з них в тій чи іншій мірі спотворює оригінальний текст. З одного боку, дублювання, як відомо, є методом, який значною мірою змінює початковий текст і тим самим робить його зрозумілим для цільової аудиторії через одомашнення. При дублюванні створюється мовленнєва фонограма кінофільму на іншій мові, смислове наповнення якої відповідає перекладу звукового супроводу. Ця фонограма замінить оригінальний звуковий супровід, причому її слід створити таким чином, щоб співпадали не лише тривалість фраз, а й артикуляція акторів з новим (дубльованим) перекладеним текстом. Відповідно, через це дублювання є найдорожчим засобом адаптації фільму.

Деякі дослідники стверджують, що саме дубляж, а не будь-яка інша форма кіноперекладу, є найбільш «ідеальною» з точки зору відповідності. Більше того, дублювання ближче до оригіналу через те, що в процесі перегляду «потрібно лише декодування рухомих зображень та звуку» [4, с.80], що насправді є найбільш автентичним видом кіноперекладу.

З іншого боку існує субтитрування, тобто переклад мови оригіналу на мову перекладу у формі синхронізованих підписів, як правило, в нижній частині екрану, і такий переклад є формою, яка змінює вихідний текст в мінімально можливій мірі.

Серед основних методів перекладу фільмів субтитрування передбачає найменше втручання в оригінал; іншими словами, це найбільш нейтральний, мінімально опосередкований метод. Тому субтитрування дає змогу відчутти

«смак» іноземної мови, її настрою. Це пов'язано з тим, що оригінальний звуковий супровід та діалоги не змінюються, як це відбувається при дублюванні. Хоча існує значне скорочення довжини діалогів через внутрішню природу субтитрування, багато з того, що втрачається може бути компенсовано при прослуховуванні оригіналу.

Очевидним недоліком субтитрувань є величезні вилучення, що виникають у процесі. Деякі дослідники підраховали, що майже половина оригінального тексту втрачається внаслідок екранних обмежень для субтитрування [1, с. 86]. Перекладач не тільки перекладає, але також вирішує, які фрагменти опускати, які з них є несуттєвими, і які є життєво важливими для цільової аудиторії.

В спробі передати «ядро» сценарію, перекладачі часто забувають, що суть фільму складають не тільки діалоги з основного сюжету. Інші фактори, такі як різні діалекти, ідіолекти, стиль мовлення або вирази ввічливості, які часто скорочуються або взагалі вилучаються, можуть бути однаково важливими для повного розуміння фільму [4, с. 78].

З наведеного вище обговорення ясно видається, що субтитрування можна розглядати як частину сфери іноземної орієнтації: підкреслюється вирішальна роль джерельної культури, в підкреслюється іноземний характер фільму та зводиться до мінімуму вплив культури-адресата.

Тож можна зробити висновок, що немає універсального способу перекладу кінофільмів, адже методи перекладу залежать від різних факторів, таких як історія, традиція перекладу фільмів у певній країні, різні фактори, пов'язані з аудиторією, тип фільму, який має бути перекладений, а також наявні фінансові ресурси. Тут також мають першорядне значення взаємні відносини між культурами адресанта та адресату, оскільки це також глибоко вплине на процес перекладу.

Література

1. de Linde Z. *The Semiotics of Subtitling* / Z. de Linde, N. Kay; Manchester : St. Jerome Publishing, 1999. – 213 p.
2. Dries J. *Breaking Eastern European Barriers* / J. Dries // *Sequentia*, 1995. – Vol. 2. – №4. – P. 6.
3. *Famous Translators and Interpreters in History: A Summary of Their Achievement* [Electronic resource] // *Crisol Translation Services*, 2018 / Access mode: <https://www.crisoltranslations.com/our-blog/famous-translators-interpreters-history/>.
4. Flood A. *Oxford English Dictionary asks teenagers to explain modern slang* [Electronic resource] / A. Flood // *Reference and languages books*. 2018. Access mode: <https://www.theguardian.com/books/2018/sep/19/oed-appeals-to-teenagers-to-help-it-understand-slang-dictionary>.
5. *Semantics of the Church Image in the Spatiotemporal Worldbuilding of Short-story Collections by Nikolai Vasilievich Gogol* "Evenings on a Farm Near Dikanka" and "Mirgorod" /

A. Pavelieva, T. Kushnirova, O. Dmytrenko, N. Sherstiuk // International Journal of Engineering & Technology. – 2018. – №7(4.8). – P. 725 – 730. DOI: 10.14419/ijet.v7i4.8.27448.